

NATURA 2000

TIETOLOMAKE

Luonnonvaraisten lintujen suojelusta annettu neuvoston direktiivi 2009/147/EY sekä luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annettu neuvoston direktiivi 92/43/ETY

TIETOLOMAKE

Erityissuojelualueille (SPA), ehdotuksille yhteisölle tärkeiksi alueiksi (pSCI), yhteisölle tärkeille alueille (SCI) ja erityisten suojelutoimien alueille (SAC)

1. ALUEEN TUNNISTUS**1.1. TYYPPI**

B

1.2. ALUEEN KOODI

FI1200056

1.3 ALUEEN NIMI:

Paljakka ja Latvavaara

1.4. ENSIMMÄINEN TÄYTTÖAJANKOHTA

199609

1.5. PÄIVITYSAJANKOHTA

200205

1.6. VASTUUTAHO:

Metsähallitus

1.7. AJANKOHTA, JONA ALUE ON ILMOITETTU JA OSOITETTU/LUOKITELTU ERITYISALUEEKSI

Ajankohta, jona alue on luokiteltu SPA-alueeksi:

Kansallinen oikeusperusta SPA-alueen osoittamiselle:

Ajankohta, jona aluetta on ehdotettu SCI-alueeksi:

Ajankohta, jona alue on vahvistettu SCI-alueeksi (*):

Ajankohta, jona alue on osoitettu SAC-alueeksi:

Kansallinen oikeusperusta SAC-alueen osoittamiselle:

Huomautus/huomautukset (**):

(*) (*) Valinnainen kenttä. Ympäristöasioiden pääosasto dokumentoi ajankohdan, jona alue on vahvistettu SCI-alueeksi (asiaa koskevan EU-luettelon hyväksymispäivä).

(**) (**) Valinnainen kenttä. Huomautuksia voidaan antaa esimerkiksi sellaisten alueiden luokittelu- tai osoittamisajankohdista, jotka koostuvat alunperin erillisistä SPA- ja /tai SCI-alueista

2. ALUEEN SIJAINTI

2.1 ALUEEN KESKIPISTE (desimaaliasteina)

Pituusaste

28,0378

Leveysaste

64,7108

2.2 PINTA-ALA (ha):

3119,00

2.3 MERIPINTA-ALAN OSUUS (%):

0

2.4 PITUUS (km):

2.5 HALLINNOLLINEN ALUEKOODI JA -NIMI:

NUTS II -tason koodi

FI1D

Unionin alueen nimi

Pohjois- ja Itä-Suomi

2.6 LUONNONMAANTIETEELLISET VYÖHYKKEET:

☐ Alppivyöhyke (% (*))☐ Atlantin vyöhyke (% (*))☐ Mustanmeren vyöhyke (% (*))☒ Boreaalinen vyöhyke (% (*))☐ Mannervyöhyke (% (*))☐ Makaronesian vyöhyke (% (*))☐ Välimeren vyöhyke (% (*))☐ Pannonian vyöhyke (% (*))☐ Arovyöhyke (% (*))

(*) Jos alue sijitsee useammalla kuin yhdellä luonnonmaantieteellisellä vyöhykkeellä, ilmoitetaan peittävyysprosentti kullakin vyöhykkeellä (valinnainen).

3. TIEDOT ALUEEN EKOLOGIASTA

3.1. ALUEELLA ESIINTYVÄT LUONTOTYYPIT SEKÄ ALUEEN ARVIOINTI NIIDEN OSALTA:

Liitteen I mukaiset luontotyytit						Alueen arviointi			
Koodi	PF	NP	Pinta-ala (ha)	Luolat (lkm)	Tietojen laatu	A B C D	A B C		
						Edustavuus	Suhteellinen pinta-ala	Suojelu	Yleisarviointi
3160			3,52		G	A	C	A	A
3260			16,556		G	A	C	A	A
7110			29,7		G	C	C	A	C
7140			16,2		G	B	C	A	A
7160			3,1		G	A	C	A	A
7220			0,08		G	A	C	A	B
7230			12,7		G	A	C	A	A
7310			162,4		G	B	C	A	A
9010			1887		G	B	C	A	A
9050			146,4		G	B	C	A	A
91D0			456,527		G	B	C	A	A

PF: Merkitään "x" ensisijaisuuden ilmoittamiseksi, jos luontotyyppivoi esiintyä sekä ensisijaisesti suojeltavassa että muussa muodossa (6210, 7130, 9430)

NP: Merkitään "x", jos luontotyyppiä ei enää esiinny alueella (valinnainen)

Pinta-ala: Ilmoitettaessa voidaan käyttää desimaaliarvoja

Luolat: Jos luontotyypeistä 8310 ja 8330 (luolat) ei ole saatavilla arvioita pinta-alasta, ilmoitetaan luolien lukumäärä

Tietojen laatu: G = "Hyvä" (esimerkiksi tutkimusten perusteella), M = "Kohtalainen" (esimekiksi osittaisten tietojen ja ekstrapolaation perusteella), P = "Huono" (esimerkiksi karkea arvio)

3.2 DIREKTIIVIN 2009/147/EY 4 ARTIKLAN JA DIREKTIIVIN 92/43/ETY LIITTEEN II MUKAISET LAJIT SEKÄ ALUEIDEN ARVIOINTI NÄIDEN OSALTA

Laji				Alueen populaatio					Alueen arviointi					
Ryh- mä	Koodi	Tieteellinen nimi	S	NP		Koko		Yksikkö	Luok- ka	Tietojen laatu	Popu- laatio	Suo- jelu	Eristy- neisyys	Yleis- arv.
					Tyyppi	Minimi	Maks.							
M	1355	Lutra lutra			p				p	DD	C	A	C	A
M	1910	Pteromys volans			p				r	M	C	A	C	A
I	1925	Pytho kolwensis			p				R	P	B	A	C	B
P	1951	Cinna latifolia			P	600	200000	fstems		M	B	A	B	B

3.3 MUUT TÄRKEÄT KASVI- ja ELÄINLAJIT

Laji					Alueen populaatio				Perustelut					
					Koko		Yksikkö	Luok- ka	Liite		Muut luokat			
Ryhmä	Koodi	Tieteellinen nimi	S	NP	Minimi	Maksimi			IV	V	A	B	C	D
B	A223	Aegolius funereus			4	7	P			X				
B	A334	Certhia familiaris			61	103	P	P					X	
B	A548	Perisoreus infaustus			66	111	P	C		X				
B	A605	Phylloscopus borealis			7	11	p	P		X				
B	A312	Phylloscopus trochiloides			7	11	p	P					X	
B	A241	Picoides tridactylus			72	114	p	C					X	
B	A108	Tetrao urogallus			62	125	p	C		X				
Fu		Inonotopsis subiculosa						P		X				
Fu		Phellinus chrysoloma						P					X	
Fu		Phellinus lundellii						P					X	
Fu		Phellinus populicola						P					X	
Fu		Phellinus viticola						P					X	
Fu		Radulodon erikssonii						P		X				
Fu		Skeletocutis stellae						P		X				
L		Alectoria sarmentosa subsp. sarmentosa						P		X				
L		Bryoria americana						P		X				
L		Bryoria nadvornikiana						P		X				
L		Bryoria tenuis						P		X				
L		Chaenotheca gracilenta						P		X				
L		Chaenotheca gracillima						P		X				
L		Lobaria pulmonaria						P		X				
L		Ramalina thrausta						P		X				
L		Sclerophora coniophaea						P		X				
M	1352	Canis lupus						P	X					
M	1361	Lynx lynx						P	X					
M	1354	Ursus arctos						P	X					
P		Cicerbita alpina						P					X	
P		Conocephalum salebrosum						P		X				
P		Dactylorhiza incarnata subsp. incarnata						P		X				
P		Dactylorhiza traunsteineri						P		X				
P		Matteuccia struthiopteris						P					X	
P		Plagiothecium platyphyllum						P		X				
P		Urtica dioica subsp. sondenii						P					X	

Ryhmä: A = Sammakkoeläimet, B = Linnut, F = Kalat, FU = Sienet, I = Selkärangattomat, L = Jäkelät, M = Nisäkkäät, P = Kasvit ja R = Matelijat

Koodi: Lintujen ja liitteiden IV ja V lajien osalta tulisi tieteellisen nimen lisäksi käyttää viiteportaalissa annettua koodia.

S: Merkitään ”kyllä”, kun lajia koskevat tiedot ovat arkaluontoisia ja niitä sen vuoksi ei aseteta yleisesti saataville

NP: Merkitään "x", jos lajia ei enää esiinny alueella (valinnainen)

Tyyppi: p = pysyvä, r = pesivä/lisääntyvä, c = levähtävä, w = talvehtiva (kasvien ja muiden kuin muuttavien lajien osalta merkitään "pysyvä")

Yksikkö: i = yksilöt, p = parit tai muut yksiköt populaatioyksiköitä ja koodeja koskevan standardoidun luettelon mukaisesti ottaen huomioon luontotyyppidirektiivin 12 ja 17 artikla (raportointi) (ks. viiteportaali).

Luokka (runsausluokat): C = Yleinen, R = Harvinainen, V = Hyvin harvinainen, P = Esiintyvä.

Perusteluluokat: IV, V: Luontotyyppidirektiivin liitteissä IV ja V olevat lajit, A: Kansallinen punainen lista, B: Kotoperäinen (endeemi), C: Kansainväliset yleissopimukset ja D: muu syy

Tietojen laatu: G = "Hyvä" (esimerkiksi tutkimusten perusteella), M = "Kohtalainen" (esimerkiksi osittaisten tietojen ja ekstrapolaatin perusteella), P = "Huono" (esimerkiksi karkea arvio) ja DD = "Ei tietoja" (tätä luokkaa käytetään vain, jos populaation koosta ei voida tehdä edes karkeaa arviota; tässä tapauksessa populaation kokoa koskeva kenttä voidaan jättää tyhjäksi, mutta runsausluokkia koskeva kenttä on täytettävä).

4. ALUEEN KUVAUS

4.1. ALUEEN YLEISPIIRTEET:

Koodi	Luontotyyppiluokka	Peittävyys (%)
N06	Sisävedet: järvet ja lammet sekä virtaavat vedet	0
N07	Suot ja rantakasvillisuus	21
N16	Lehtipuumetsät	0
N17	Havupuumetsät	76
N19	Sekametsät	3
LUONTOTYYPPIEN KOKONAISPEITTÄVYYS		100 %

ALUEEN MUUT OMINAISPIIRTEET

Paljakan luonnonpuisto on Ulvinsalon ohella ainoa alue Kainuussa, missä tiedetään esiintyvän kirveenkoskemattomaksi luokiteltavaa metsää. Jyrkissä rinteissä ja kosteissa juoteissa on paljon palon koskemattomia alueita eli ns. palorefugioita. Erittäin järeää pysty- ja maapuuta on runsaasti ja lahoppuustoon sitoutunut eliölajisto on edustava. Pääosa alueesta on yli 300 m meren pinnan yläpuolella, korkeimpien lakiosien yltäessä yli 380 m korkeuteen. Lakimetsissä vallitsevat niille ominaiset kasvillisuustyyppit (BaDeMT ym.). Metsät ovat lehtipuusekoitteisia kuusikoita. Mänty ei menesty ilmastollisista syistä korkeilla alueilla.

Luonnonpuiston metsistä suurin osa on tuoretta kangasta, jolle luonteenomaisia pienet halkaisijaltaan muutaman metrin kokoiset rehevät laikut, joissa kasvillisuus on lehtomaista. Rinteillä lukuisat lähdeperäiset purot ja muut valuedet rehevöittävät kasvillisuutta. Kasvillisuus on siksi varsin vaihtelevaa soiden, soistumien sekä kangasmetsien ja lehdon mosaiikkia. Reheviä saniaislehtoja kasvaa lähteisiltä ja lettoisilta soilta alkunsa saavien purojen varsilla, Mustarinnan purojen varsilla sekä Holstinvaaran pohjois- ja etelärinteillä. Näiden saniaislehtojen puusto on yleensä hyvin järeää kuusikkoa, jonka seassa kasvaa suuria haapoja. Saniaislehtojen lisäksi alueelta löytyy erityyppisiä suurruoho- ja muita reheviä lehtoja vaateliaine kasveineen.

Luonnonpuistosta on noin kolmannes suota. Tasaisesti koko alueelle jakautuneet suot ovat sekä rakenteeltaan että kasvillisuudeltaan hyvin pienipiirteistä mosaiikkia. Suotyyppikirjo on laaja ulottuen karuista rahkarämeistä erittäin reheviin lähteisiin saniaislehtokorpiin. Paljakan soille hyvin tyypillisiä piirteitä ovat lähteisyys ja luhtaisuus. Valtaosa soista on luonnontilaisia, mutta joillakin entisillä niittypalstoilla on nähtävissä vieläkin kulttuurivaikutusta.

Lajistollisesti Paljakan alue on mielenkiintoinen. Kasvillisuudessa tulevat esille monet eteläiset ja pohjoiset piirteet. Myös itäiset taigalajit antavat oman leimansa kasvillisuuteen. Virtaavan veden rehevöittävä vaikutus näkyy etenkin rinteillä vaateliaina kasvilajistona. Rehevässä metsissä elää liito-oravia ja suurpedot viihtyvät alueella. Linnusto muodostuu vanhoja metsiä suosivista sekä itäisistä lajeista.

4.2. ALUEEN LUONNE JA MERKITYS

Kaikki tietolomakkeen taulukoissa 3.1 ja 3.2 mainitut luontotyyppit ja lajit (lukuun ottamatta edustavuudeltaan luokkaan D luokiteltuja luontotyypppejä ja populaation merkittävyyden osalta luokkaan D luokiteltuja lajeja) kuuluvat alueen suojeluperusteisiin ja kaikkien niiden suojelutavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa.

Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavia tavoitteita:

Alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys.

4.3 UHAT, KUORMITUKSET JA TOIMET, JOILLA ON VAIKUTUKSIA ALUEESEEN

Kaikkein tärkeimmät vaikutukset ja toimet, joilla on suuria vaikutuksia alueeseen

KIELTEISET VAIKUTUKSET				MYÖNTEISET VAIKUTUKSET			
ARVIOINTI-SKAALA	UHAT JA KUORMITUKSET (koodi)	PILAANTU-MINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)	ARVIOINTI-SKAALA	TOIMET, HOITO (koodi)	PILAANTU-MINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)

Muita tärkeitä vaikutuksia, joilla kohtalaisia/vähäisiä vaikutuksia alueeseen

KIELTEISET VAIKUTUKSET				MYÖNTEISET VAIKUTUKSET			
ARVIOINTI-SKAALA	UHAT JA KUORMITUKSET (koodi)	PILAANTU-MINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)	ARVIOINTI-SKAALA	TOIMET, HOITO (koodi)	PILAANTU-MINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)
L	B02		o				
M	J02.01		b				

Arviointiskaala: H = suuri, M = kohtalainen, L = vähäinen

Pilaantuminen: N = Typyikuormitus, P = Fosfori-/fosfaattikuormitus, A = Happokuormitus/hapettuminen, T = Toksiset epäorgaaniset kemikaalit, O = Toksiset orgaaniset kemikaalit, ja X = Monenlaisia pilaavia aineita.

i = sisäpuolella, o = ulkopuolella, b = sekä sisä- että ulkopuolella.

4.4 OMISTUSSUHTEET (valinnainen)

Tyyppi		(%)
Julkinen	Kansallinen/liittovaltion taso	100
	Valtio/maakunta	
	Paikallinen/kunnallinen	
	Muu julkinen	
	Yhteisomistus	
	Yksityinen	0
	Ei tiedossa	
Yhteensä		100

4.5 TIETOLÄHTEET (VALINNAINEN)

Metsähallitus, Kainuun puistoalue

Saaristo, L. 1998: Korpikolvan elinympäristövaatimukset ja populaatiorakenne. - Pro gradu -työ. Helsingin yliopisto, ekologian ja systematiikan laitos.

Kaikkonen, K., Liedenpohja-Ruuhijärvi, M. 1987: Paljakan luonnonpuiston kasvillisuus. Metsähallitus

Tietokantatäydennys 2016

Metsähallitus 2013: Luontotyyppi-inventointi. MHGIS ja YSAGIS -tietokannat, luontotyyppi-aineisto 15.11.2013.

Suomen ympäristökeskus 2013: Hertta (Eliölajit-tietojärjestelmä) 1.1.2013.

Linkit:

5. ALUEEN SUOJELUN TILA (VALINNAINEN)

5.1 SUOJELUALUETYYPIT KANSALLISELLA JA ALUEELLISELLÄ TASOLLA

Koodi	Peittävyys (%)
-------	----------------

FI00	7
------	---

FI01	93
------	----

5.2 ALUEEN YHTEYDET MUIHIN ALUEISIIN:

-osoitettu kansallisella tai alueellisella tasolla

Tyyppin koodi	Alueen nimi	Tyyppi	Peittävyys (%)
---------------	-------------	--------	----------------

-osoitettu kansainvälisellä tasolla

Tyyppi	Alueen nimi	Tyyppi	Peittävyys (%)
--------	-------------	--------	----------------

5.3 ALUEEN OSOITTAMINEN

Paljakka on luonnonpuisto (634/56, laajennus 932/81), jonka tavoiterajauksen sisällä on vielä toteutumattomia yksittäisiä palstoja. Kohteeseen sisältyy myös vanhojen metsien suojeluohjelman kohde Latvavaara. Ypykämpurön alue ei sisälly aiempiin suojeluohjelmiin. Kohteen suojelu toteutetaan luonnonsuojelulain nojalla.

6. ALUEEN HOITO

6.1 ALUEEN HOIDOSTA VASTAAVA(T) TAHO(T):

Metsähallitus

6.2 HOITOSUUNNITELMA(T):

Onko hoitosuunnitelma laadittu?

☒ Kyllä

Nimi: Paljakan luonnonpuiston, Latvavaaran ja Pirunkirkon hoito- ja käyttösuunnitelma: Metsähallitus, Vantaa, 2010, Julkaisusarja: Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 73, 57 s.

☐ Ei, mutta valmisteilla

Linkki:

☐ Ei

6.3 SUOJELUTOIMET

7. ALUEEN KARTTA

INSPIRE ID -tunnus:

Onko kartta toimitettu PDF-tiedostona? (valinnainen)

☐ Kyllä

☐ Ei

Tiedot alkuperäisestä kartasta, jota käytetty sähköisten rajausten digitoimisessa (valinnainen).